

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Vredništvo in upravnštvo v Radgoni, Murska ulica št. 184. — Telefonska št. 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrť leta 5 K 50 vin.

Inserati: Ena petstolpna pettivrsta (prostor 3 mm visok in 54 mm širok) 80 vinarjev.
Pri večkratni objavi primeren popust.

K prvi obletnici
„Murske Straže“.

Pred enim letom, dne 19. aprila 1-1919 je izšla prva številka »Murske Straže«.

Bila je to smela misel, [izdajati slovenski list v malem ponemčenem mestecu, kjer preje ni izhajal noben list; kjer je naščuvano malo-meščanstvo sovražilo vsako slovensko besedo; kjer so cveli izrodki narodnega odpadništva bujneje kot kje drugod; kjer je nekaj tednov pred prvo številko »Murske Straže« tekla jugo-slovenska kri, prelita v boju z nemškimi banditi, ki so tudi še par mesecev pozneje ogrožali našo obmejno postojanko. Završelo je kakor v sršenovem gnezdu, če si pahnil vanj. Čez nekoliko dni je bandidstvo izlilo svojo onemoglo jezo v podobi ročne granate, ki je raztrgala telo značajnega slovenskega kmeta iz radgonske okolice. Strašno propala je klika, ki se brani z političnimi umori; občudovanja vreden je narod, ki na obmejni postojanki, kljubujoč vsem težavam, osnuje list, ki zastopa program: braniti svoje, spoštovati tuje!

Temu programu je bil naš list vedno zvest. Proti poštem Nemcem nismo nikdar nastopili, strogo pa smo ločili prave Nemce od onih, ki so naše krvi ali pa od tistih, kateri so zapisali na svoj politični prapor staro predvojno soyrastvo proti »manjevrednim« Slovincem.

Med našim obmejnim ljudstvom, ki je bilo že precej omamljeno od tujčevih zvijač, smo vršili tiho a uspešno delo narodnega prebujenja. Zastopali smo njegove zahteve in želje, hkrati pa mu kazali pota k pravi omiki in prosveti, zakaj naš list se ni in se tudi ne bo odpovedal programu, da odločuje tudi v politiki krščanska pravičnost in občečloveška kultura.

Tisoči in tisoči iztisov »Murske Straže« so romali teden za tednom širom naše slovenske domovine, saj si je list poysođ pridobil prijateljev. V prvi vrsti pa smo razširili list v pomurski Sloveniji, na tleh starodavne Panonije. Najlepši trenutek pri našem delu je bil tistega avgustovega dne 1. l., ko je jugoslovanska trobojnica zavihrala v deželi ogrskih Slovencev, v z nami na veke združenem Prekmurju.

Ob prvi letnici pa se spominjamo vseh težav, ki so nam stale na potu in z tihim za-doščenjem ponavljamo načrte, ki so nam vzkllili ravno iz teh težav. Koncem avgusta l. l. je prišel glas iz Pariza, da Radgono izgubimo. Bil je to hud udarec za naše načrte, toda volje in veselja do dela nam ni mogel vzeti.

Danes stoji stvar tako, da »dobimo« novo tiskarno, ki bo nosila ime »Panonija« in ki utegne postati kulturno ognjišče panonskih Slovencev. »Murska Straža« se je utrdila in razširila tako, da ji tudi skrajno težavni časi ne bodo mogli izpodkōpati tal, ako ostanejo z nami vsi dosedanjí prijatelji in nam pridobe še novih v naš krog.

Kolikor bo v naših močeh, bomo izkušali zadovoljiti naše čitatelje. Če pogledamo nazaj na prve začetke, opazimo, da smo z listomlepo napredovali. Toda naš namen niti izdaleč ni dosežen. Kakor hitro nam bodo na razpolaganje tehnični pripomočki, bomo list razširili in ga skrbno opremljali z mično in izbrano vsebino, tako da postane res pravo nedeljsko čtivo, katerega se bo naš čitatelj veselil skozi ves teden in z hrepenenjem čakal, [kedaj ga zopet prinese pismonoša. Mi nimamo lista, ki bi ljudem vzbujal veselje do čtiva. Nimamo političnega tednika, kateri bi našega človeka privabil k širokemu razgledu po svetu. Uglednejši narodi imajo vse polno takih ljudskih listov, na pr. v Švici, na Danskem, na Češkem in drugod. Naš list bo sicer namenjen predvsem pomurskim Slovincem, yendar se bo vedno dvigal nad lokalno povprečnost in politiko malenkostnih dnevnih gesel.

Prosimo naše čitatelje, da nam ostanejo zvesti. Morda bo treba zopet novih žrtev; vsi listi so že povišali naročnino, naš je danes najcenejši. Draginja raste strašno in ne pozna pardona. Ne pustite, da propade naše idealno delo, podpirajte nas, širite »Mursko Stražo«. Ne pozabite, da je dober list najboljši prijatelj v hiši. Vsak teden pride in vam pove, kaj je novega po svetu. Daje vam nasvete, razveseljuje vas in hkrati poučuje. Liter vina stane 30—40 K in se izpije v par minutah, »Murska Straža« pa vam za ta denar prihaja celo leto v hišo.

Ob prvi njeni obletnici pozdravljeni vsi naročniki in čitatelji!

O kolovratu in predicah.

Stari ljudje še vedo povedati o tistih časih, ko so si doma pridelali in izdelali platno za rjuhe in perilo. Na domačih poljih se je modril lan in bočila trda konoplja. Za hišo je stala posebna uta, kjer so lan in konopljo sušili. Tja so se spravile predice in trle lan. Gorje moškemu, ki si je drznil blizu; bolj kot trlje po lanovih snopih, so udarili šegavi ženski jeziki po njem in ga obrali do kosti. Drugače je bilo po zimi, ko so v dobro zakurjenih sobah predli. Borove skale so se kadile po hiši ali pa so brlele doma izdelane voščene sveče — petrolej so spoznali šele v novjšem času — in kolovrat je tekel pod brhkimi nogami mladih predic. Vsaka hčerka se je morala naučiti presti in v bali kmetskih nevest je kolovrat zavzemal spoštovano mesto. To so bili časi domače industrije, ko še ni bilo tovarn in velike trgovske konkurence. V kolovratu predice leži nekaj starinskega, davnega, kakor odmev tisočletij. Predle so žene starih Slovanov; pesem kolovrata se oglašá iz Homerjeve Odiseje; slike predic najdeno na starih egiptovskih nagrobnikih.

Ogromni razvoj industrije, katerega je pospešila izumitev parnega stroja, je polagoma uničil domačo industrijo. Platno so kupovali po trgovinah, kjer so dobili cenejši in lepši izdelek. Iz starodavnega kolovrata, ki je več tisočletij predel ljudem njihova oblačila, so se razvili ogromni, čudovito urejeni »kolovrati«, ki jih vidimo v modernih predilnicah. Kaj bi pač rekile naše stare predice, če bi videle te velikanske stroje? Bili bi jim neumljivi in rade bi šle nazaj v zemljo. Za te ogromne predilnice je treba stoinsto ladij, ki prevažajo bombaž čez morje. Od pristanišč zopet teko neštevilni vlaki in ga spravljajo v tovarne, kjer ga pograbiyo ogromni, moderni kolovrati.

Kakšna razlika je pač med njimi in med staro kmetiško industrijo! Lanovo polje za hišo peč, terice in kolovrat z predicami, tkalec — pa je platno pri hiši!

Vojna je naše ljudi zopet naučila, da so začeli sejati lan in konopljo. Toda bilo je že malo kolovratov pri hiši, redkokateri strugar jih je vedel izdelati in ženske roke tudi niso več vedele sukati lanovih niti. Tkalčevska obrt je skoraj docela prenehala. Precej predic in

B. B-o. Bodi mož!

(Dalje.)

Vzgoja značaja ima tri stopnje: prvo mora imeti posamezni človek, ker mu jo vsili današnja družba sama; drugo bi moral imeti vsak, ki si upa potrkati na svoje prsi in reči, da je človek, in za tretjo stopnjo bi moral stremiti vsak poedinec, ki se zaveđa, da je ud človeštva in dedič neprecenljive vrednosti od preteklosti za bodočnost. V prvi stopnji se nahajajo vsi kulturni ljudje; v drugi vsi oni, katere v življenju označujemo kot dobre in poštene, v tretji končno veliki značaji, ki so v kulturi srca to, kar so genijalni ljudje v kulturi uma.

Mir, sreča in blagostanje katere dežele, naroda ali dobe, bi se dalo matematično dokazati s številom dobrih, značajnih poedincev te dežele, naroda ali dobe. Ker je družba prav

tako kakor posameznik obdarjena z nagonom sebičnosti, zato stremi dosledno, da ima čim večje število čim boljših poedincev. Znana je dušeslovna izkušnja, da se mase najraje zbirajo krog dobrih ali slabih posameznikov in te izkušnje ne smemo izpustiti izpred oči, ker bomo pogosto opažali vpliv dobrih in slabhi poedincev na usodo mas.

Današnja doba je izredno težka. Vse je razkrojeno, nesrečno, ozlovoljeno; zaveza sebičnosti, neznačajnosti in surovosti je postala najbolj dosledna demokracija sveta, ker je izenačila vse družabne sloje in pōbratila kralja z beračem. Vse kriči po obnovi in se kriče pogreža globočje v stoletno blato. Duh materijalizma je skotil vojno in vojna je zaplodila neštete posledice, ki so se kakor vampirji zagrizle v človeška srca. Idealist je postal psovka; nesebičnež (altruist) je znamenje za norca; značaj in poštenjak je revež, ki se spozna po

raztrgani srajci in izstradanem obrazu. Dan za dnem vidimo, kako ljudje obračajo pojme, tako da ne razločijo poštenosti od nepoštenosti; od-kritega srca od hinavskega lizuna; zvestobe od nezvestobe; prijatelja od neprijatelja; ovce od volka — kratkomalo: človeka od zveri. Največja laž, najpodlejša nesramnost si nadeva krinko blaženega in svetega obraza. Vidimo trebušaste veljake, ki dele lačnemu inteligentu košček kruha, da jim zaveže čevlje. Kljub neizogibni bližini socijalnega prevrata se še najdejo ljudje, ki si drznejo tajiti pravo človeka in po naslovih ter protekciji priznavati upravičenost njegovega življenja. Kultura je iz poštene deklice postala koketka in iz koketke — kakor vedno — javna prešestnica. Ni se čuditi, da se množice rogajo kulturi. A v tem zlobnem roganju je syeti, pritajeni klic: Dajte nam mož, značajev! Dajte nam srčno kulturo!

(Dalje prihodnjic.)

tkalcev še je v Prekmurju, kjer so se tudi v tem oziru starinske šege ohranile delj časa kot druge po naši domovini.

Te dni so v Ljubljani sklenili, da bodo pošiljali naš lan v predilnice na čehoslovaško in v Avstrijo. Ali bi ne bilo boljše, če bi se pri nas zopet obnovila stara domača industrija? Gojenje lanu in konoplje bi morala podpirati kmetijska društva z dobavo dobrih semen, državna oblast pa bi šla pri tem vsestransko na roko, z nekoliko organizacije in z dobro voljo bi se dalo preprečiti, da ne bi denar iztekal v tujino. Jasno je, da kolovrat nikdar več ne dobi tistega mesta, ki ga je imel v preteklosti, toda za navadne potrebe še bo zmerom služil. O tem piše nekdo v „Slovincu“: „Če se moramo v vseh rečeh osamosvojiti, da bo država sama proizvajala, kar potrebuje, menimo, da je osamosvojitve glede preje tudi mogoča.“

Viničar v boju za svoje pravice.

Gornja Radgona, začetkom aprila 1920.

Na velikonočni pondeljek se je vršil v Gornji Radgoni viničarski shod. Sestalo se je lepo število okoliških viničarjev in malih posestnikov ter pazljivo poslušalo izvajanja govornikov, ki so slikali brezpravnost in nečuvstvo izkoriščanja viničarskega stanu in vabili k organizaciji pod okriljem Slov. kršč.-socialne zveze. Ne v radikalnih obljubah raznih neodgovornih ljudi, ki samo obljubljajo veliko, nimajo pa niti najmanjšega načrta, kako naj svoje obljube uresničijo, marveč v resni in poštenu organizaciji, ki bo stremela za tem, da bo hkrati z drugimi stanovi tudi viničarski stan našel polno pravico do dostojnega življenja ter neprikrajšano plačilo za svoje težko delo, le v tem leži rešitev viničarskega vprašanja. Ljudem, ki žive v raznih okostenelih predsodkih, ni ravno prijetno, če se govori o izboljšanju viničarskih razmer, dasi se po mestih organizirajo celo pometati cest in menda tudi že berači... Vsak stan išče, kar mu gre po pravici. Ako hoče katerikoli stan imeti kake predprave, ga obsojamo; tudi če hoče viničar živeti na škodo drugih, ga bomo obsodili; ampak danes je njegov položaj takšen, da drugi živijo na njegovo škodo in viničar bi storil greh proti samemu sebi, ako bi molče trpel, da ga drugi izkoriščajo. Viničarsko vprašanje je najvažnejše vprašanje Slovenskih goric. Je predosem socialno. Viničar za svoje težko delo ne dobi toliko, da bi lahko živel. Treba ga je organizirati, čuti njegove zahteve in izsiliti od vinogradnih posestnikov, da jih izpolnijo. Je pa tudi narodno. Kamor koli se ozreš po Slov. goricah, povsod vidiš velike zidanice, viničarije, kleti. Te so last nemške gospode. Nekateri izmed nje so že dolgo na naši zemlji, drugi pa so si nakupili gorice v zadnjih desetletjih, ko so se po načrtu vrgli na naše hribe, da jih ponemčijo. Danes ostaja samo še socialno vprašanje viničarjev in ta ost se mora samoumevno zasekati v vsakega izkoriščevalca. Zato smo uverjeni, da se bodo organizirali vsi viničarji brez razlike in sestavili natančen program, kaj in kako je treba storiti, da se jim pomaga.

Kako nujna je pomoč, ni treba posebej povdarjati. Zvedeli smo, da neka gospa Vanjuš iz Radgone plačuje svojemu viničarju v Gospodovem letu 1920 celih 40 vinarjev na dan. Nič lepše stvari se nam ne pripovedujejo o mogočem gospodu N. Njegov viničar, o ženjen mož z tremi otroki, obdeluje vinograd v izmeri 3 oralov, hkrati pa mora obvezno delati v drugem vinogradu, kjer je za viničarja njegov oče. Od 9. januarja t. l. je neprenehoma — dan za dnem — v vinogradu. Ne sme drugam na delo. Zaslužiti bi moral toliko, da bi lahko živel. g. N. pa mu plača — reci in beri — 4 K 50 v. na dan. Drugi delavci služijo 8 K dnevno, ker pa uživa 1/5 orala njive in stanovanje v borni koči, je to bogatemu gospodu dovolj, da plača viničarju za polovico manje! Umevno je, da v hiši vlada beda. Od Božiča do Velike noči niso imeli kruha in k praznikom se mora mož zadovoljiti, da dobi kaj boljšega na mizo. Te dni ga je ponižno prosil, naj mu vendar zviša plačo, saj ne zahteva nič več, kot toliko, da lahko živi — a osorni g. N. ga je vrgel ven, češ, da je „boljševik“.

Takih kričečih slučajev je vse polno. Pride pa čas, ko bodo tudi vinogradni posestniki dali odgovor od svojega hiševanja. Viničarji, strnite se, organizirajte se v vaši novi organizaciji. Le v skupnosti je moč in zmaga!

Politični pregled.

Jugoslavija.

Pogajanja glede preosnove sedanje vlade v široki koncentracijski kabinet so ostala na mrtvi točki, dasiravno je zadnje dni posegel vmesregent Aleksander. Po smrti dosedanjega predsednika dr. Draže Pavlovića je začasno predsedništvo prevzel dr. Ribar, ki je deloval za sporazum, a ni dosegel nobenega uspeha. Dne 19. t. m. se zopet sestane Narodno predstavništvo, ki bo med drugim obravnavalo zakon o vojnih dobičkih. Za delovanje začasnega parlamenta je zelo važno vprašanje kvoruma, pri čemur zastopa sedanja vlada stališče, da za sklepčnost zadostuje, če je navzočih 100 poslancev. Opozicija je proti temu, dasi je preje sama zastopala to stališče.

Jadransko vprašanje

še ni rešeno, kakor so vedeli poročati italijanski listi in po njih vsi drugi. Zasedanje mirovne konference v italijanskem mestecu San Rem je napovedano na 19. t. m. in bo trajalo samo par dni. V razpravi bo predvsem vprašanje Reke, Vesti, da se je mirovna konferenca že postavila na stališče, da dobimo v zameno za Reko albanski Skader, niso resnične, a ne ravno neverjetne. Vse, kar slišimo o mirovni konferenci, je megleno in prazno. Samo en močen veter zadostuje, pa se bo ta megla razblinila v nič. Znamenja kažejo, da je ta veter blizu. Pride od vzhoda.

Italija

ima silno slabe izglede za bodočnost. V notranjosti dežele so dan za dnem stavke in krvavi izgredi. Vlada Nitti visi na skrajno slabi niti. Kakor znano, je pri zadnjih volitvah liberalna stranka, ki je dozdaj krmarila, doživela velik polom. Z nastopom socialistične vlade pa se temeljito spremeni tudi zunanja politika. Zato se Nitti trudi, da napravi Jugoslovenom kak lep kompliment. Prav po židovsko si tare roke, škili (proti Ljubljani in Karlovcu) ter govori o potrebi prijateljstva med eno in drugo državo. Na vsem tem pa ni seve niti trohe iskrenosti. Italijani se na vse pretege trudijo, da zanesejo nemire v našo državo ter ji izpodkopljejo tla. In mi bi naj kazali prijazen obraz! — Na Reki so imeli revolucijo. Vse je že sito d'Annunzijeve političnih zakuskov. Arditi (t. j. tolpa, katero je oborožil d'Annunzio) krađejo in ropajo vsepovprek, morijo ljudi ter posiljujejo ženske. Prebivalstvo je do dna izpilo sladko vino d'Annunzijeve latinske kulture. Za izprijene želodce pa je dober tudi — pelin, ki ga nalivajo arditi.

Nemška Avstrija

doživlja velik dogodek: Renner je odšel v Rim. Izstradani Dunajčani nestrpnost čakajo, kaj prinese očka iz semnja. Poročajo, da sta se Nitti in Renner že sporazumela v tem, da pošlje Italija Avstriji večje množine živil, surovin in gospodarskih potrebščin. Renner je v Rimu naglašal, da Avstrija hoče dobrih odnosov s sosednimi državami, hkrati pa je tožil o Radgoni in koroškem plebiscitu. Če je odkritosrčen prijatelj dobrih odnosov, naj bi prišel v Beograd in tam povedal o stvarih, ki se tičejo zgolj Avstrije in Jugoslavije. Stvar pa ima drugo ozadje; Italija hoče izrabiti Avstrijo za svoje namene proti Jugoslaviji. Da Renner ni že prišel v Beograd, je zasluga Italije. Z zvezo Italije in Avstrije hočejo močnejše prikovati sovražni obroč okrog Jugoslavije. Menda bo kmalu tudi Aponyi povabljen v Rim, da bo bratimstvo Italijanov ter Nemcev in Madžarov zapečateni na veke. Na veke? Dokler se Italijanom zljubi. Saj že poznamo take „trozveze“.

Nemčija

ima hud spor z Francozi. Kakor smo že poročali, je v ruhrskem ozemlju zavladovalo boljše viško gibanje. Nemška vlada je bila prisiljena, da s svojim vojaštvom napravi red. To naravno

pravico pa so ji zamerili Francozi in so kar čez noč zasedli vse ruhrsko ozemlje. Storili so to popolnoma na lastno pest, sklicujoč se na mirovno pogodbo, ki pa jim v resnici ne dovoljuje tako dalekosežnih sredstev. Angležem in Italijanom ni preostalo drugega kot da pošljejo Francozom — ultimat. Lepo za vezništvo!

Tedenske novice.

Umrli je v Mariboru g. Henrik Schreiner, ravnatelj ondotnega državnega moškega učiteljskega. Pokojni je bil rodom Ljutomerčan in je slovel kot pedagog in šolnik ne samo v naši domovini, temveč tudi izven njenih meja. N. v m. p.!

Poletni čas v Jugoslaviji. Dne 10. t. m. smo dobili poletni čas. Ure so se pomaknile za eno uro naprej. Nerodno je, da je vlada uvedbo novega časa razglasila šele zadnji dan. Še bolj nerodno je, če vsi povprašujemo, komu pravzaprav koristi poletni čas? Trajal bo do 30. septembra.

Umestna naredba. Deželna vlada je sklenila, da imajo stanov. komisije pravico opovedati stanovanje v tuji hiši vsem onim, ki imajo nad 1 milijon premoženja, uslužbencem bank in sličnih podjetij ter vsem tujezemskim zavarovalnicam. Tako je prav! Kdor ima denar, naj zida hiše! Verižniki in banke so obogatele dovolj, da odpomorejo strašni stanovanjski bedi. Bogata podjetja naj sama skrbijo svojim uslužbencem za streho.

Ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič obhaja, dne 29. maja 70. letnico. Slovensko ljudstvo bo dostojno proslavilo ta jubilej svojega primasa.

Izid občinskih volitev na Hrvaškem je sledeč: Hrvatska zajednica 541 odbornikov, zunaj strank 538, demokrati 401, seljačka stranka 333, komunisti 303, pučka stranka 201, radikalci 156, socij.-demokrati 163, pravaši 38, neopredeljeni skupaj 78.

Davek na vojne dobičke bo uveden v najkrajšem času. Regent je že podpisal ukaz, da pride sklepanje o tem davku v parlamentu takoj na dnevni red.

Kam vodi tihotapstvo. Ljubljanski listi večkrat poročajo, da pride med tihotapci in stražniki ob laški demarkacijski črti včasih do spopadov, ki imajo za tihotapce zle posledice. Isto velja tudi za severno demarkacijsko črto. Ljudje iz bližnjih in daljnih krajev hočejo na lahek način dosti zaslužiti in tihotapijo. Tako je nedavno obmejna straža v Hercegovškaku proti polnoči opazila trumo tihotapcev, ki so začeli streljati na stražnike. Tudi ti so rabili orožje, padlo je več streliv. Smrtno zadet je obležal Jožef Krajnc, kmečki sin iz Kapele, ki je tihotapil jajca v Nemško Avstrijo. V njegovi družbi, ki so jo potem zasledili, sta se nahajali tudi dve deklici, 13 let stari šolarki. Kam smo prišli?! Strogo kaznen bi zaslužili tisti stariši, ki se tako malo brigajo za yzgojo svojih otrok.

Konjske tatvine pred mariborsko poroto. V Slov. Goricah, zlasti blizu demarkacijske črte se je že zgodilo veliko število tatvin konj, ki so jih potem tatovi spravili v Nemško Avstrijo in tam prodali. Toda večina tatvin pride polagoma na dan, zlasti ker tudi oblasti v Nemški Avstriji tatove strogo preganjajo in jih, ako so Jugoslovani, izročajo mariborskemu državnemu pravdnistvu. Več takih tatov je bilo pred zadnjo mariborsko poroto obsojenih, večinoma na težko ječo 2 do 3 let, na primer Jožef Dajčman, Dominik Rola, Josip Šipek, Alojz Štifter i. dr.

Hude bolečine tarejo avstrijskega državnega kancelerja Rennerja. Deloma jih je povzročila Jugoslavija, ker ne maha izprazniti Radgone. Pred odhodom v Rim je sprejel v avdienci medicinskega svetnika dr. Kamnikarja, ki pa boleha na ravnoisti boleznin in gospoda sta si gotovo domenila, da bo treba jugoslovansko traktuljo najkrajšim potem spraviti iz tankih nemškoavstrijskih čreves. Kakor poročajo rimski listi, je dr. Renner tožil o bolečinah radi Radgone tudi prijatelju Jugoslovenov, g. Nittiju. Listi pravijo, da je izrazil gorečo željo glede izpraznitve Radgone. Pomilnjemo g. Rennerja, da mu dela R. toliko skrbi in bolečin. Pa naj bi ne sprejel dr. Kamnikarja v avdienco! Bilo bi mu lažje in Nitti ne bo menda tudi imel več uspeha kakor polkovnik Cunnigham v Londonu...

(Dalje na strani 5.)

Dr. Korošec o vprašanju naših mej.

Na velikem zboru zaupnikov Slov. ljudske stranke, ki se je vršil dne 7. t. m. v Ljubljani, je ministrski podpredsednik in železniški minister g. dr. Korošec v daljšem govoru očrtal naš notranji in zunanji položaj. Dotaknil se je tudi vprašanja naših mej, za katere je vedno čutil več zanimanja kot drugi naši politiki. V naslednjem podajamo tega vprašanja se tiče del njegovega resnega in temeljitega ekspozija kot voditelj stranke:

Kar se tiče naše zunanje politike, ste videli, da smo 5. aprila t. l. začeli demobilizirati, to se pravi, da se nadajamo, da se bodo vsi spori zaradi naših mej izvršili sporazumno in da ne mislimo na prelivanje krvi in ne na novo vojsko, čeprav bi bili mi za njo bolj sposobni, kakor naše sosedne države, ne izvemši Italije. Mi nečemo krvi, mi hočemo mir, ki bo pa trajen samo tedaj, ako bo zgrajen na načelih pravice in medsebojnega spoštovanja. Na Koroškem stojimo neposredno pred plebiscitom, pred glasovanjem, ali hoče Koroška k nam ali pa k Nemški Avstriji. Mislim, da ne bosta pretekla dva meseca, da se bo to glasovanje izvršilo. Na Štajerskem ostanejo meje, kakor so bile, in je vsako drugo govorenje, ki še vedno ni prenehalo, le beganje našega ljudstva. Nemci in nemškutarji se bodo morali že sprijazniti z mislijo, da so v naši državi, ako hočejo ostati pri nas. Mislim, da to ne bo težko, ker pri nas ne bo treba nikomur trpeti gladi in pomanjkanja. Toda ali bomo mi Nemcem in nemškutarjem dali vse one pravice, katere imamo mi Jugoslovani, že sedaj, ko ustanovljamo našo državo, ko polagamo temelje naši novi državi? Kako si mi zgradimo hišo, to je naša stvar. Mi nikakor ne mislimo pri tem na njihovo staro načelo, ki ni krščansko in ki trdi, da so narodi dvojne vrste: Herrenvölker in Herdenvölker, da so gospodski narodi in narodi nižje vrste. Mi tega ne mislimo. Mi samo mislimo, da sedaj, ko udarjamo temelje naše države, da jih udarjamo sami. Ko se gradijo železnice in mostovi, se tudi ne kličejo tuji inženirji, ki niso zanesljivi. Kako bo potem, ko si bomo enkrat hišo zgradili, o tem bomo še govorili. Udeleževali se bodo lahko zakonodajstva kakor vsak drug državljani. Kar sem rekel za Štajersko, to velja tudi za Prekmurje in Medjimurje. Jaz se veselim, da so danes Prekmurci v tako velikem številu tukaj. Prekmurci in Medjimurci ostanejo naši, oni ostanejo Jugoslovani, na tem ne spremeni

nič ne meč gospoda Horthya še manj pa boljše vizez kakega novega Bele Kuna. Meje Prekmurja in Medjimurja bodo ostale kakor so, one se ne bodo izpremenile niti nam v korist niti v škodo. Prosim gospode iz Prekmurja, da zanesajo to vest domov med svoje ljudi. Ona je tako sigurna, kakor je sigurno to, da nas je danes tukaj zbranih več tisoč.

Več zemlje!

Vprašanje agrarne reforme še vedno tiči v prvih začetkih in ne more dalje. Vzroki, da se velika posestva še niso razdelila, so različni. Med prvimi je nezmožnost našega »parlamenta«, že petnajst mesecev obstoja, pa še ni mogel izvesti nobene korenite reforme ne na gospodarskem ne na političnem polju. Z druge strani pa postaja vedno jasnejše, da se tako važna vprašanja ne dajo rešiti kar z eno revolucijonarno potezo, marveč zahtevajo dolgih in temeljnih priprav ter sodelovanja resničnih zastopnikov ljudstva. Kakor hitro postavimo agrarno reformo na realna tla, jo ugledamo v drugi luči. Nobenega dvoma ni, da se mora to vprašanje nemudoma rešiti tako, da razred veleposestnikov izgine v prid srednjih kmetov. Načelo, da mora zemlja biti onega, ki jo sam obdeluje, se da brez posebnih držav udeležiti in naj veleposestniki nikar ne tožijo, da bo narod trpel škodo, če se reši zemljiških zavezdavcev. Vendar pa z odpravo predprav, katere so imeli posamezniki do zemlje in z uvedbo po krajevnih razmerah uravnane najvišje mere zemlje, ki jo sme posedovati poljedelska družina, agrarno vprašanje ne bo rešeno. Zakaj ne? Zato, ker je agrarna reforma brez zvišanja produkcije brezpredmetna, t. j. sploh ni reforma. Poglavitno vprašanje, ki ga tedaj moramo rešiti, je zvišanje poljedelske produkcije in pri tem količina ne igra tako odločilne vloge kakor kakovost.

Res je, zemlje ima naš kmet premalo. Na Slovenskem (brez Prekmurja) je skrog 200.000 ha zemlje v rokah veleposestva; pretežni del imajo fideikomisi. Ne drugi strani pa je treba pibiti, da naš kmet tudi na tisti zemlji, ki jo ima, pridela veliko premalo. Pri nas se pridela na 1 ha zemlje le 10 q krušnega žita, dočim češka zemlja rodi 19 q; na Nemškem prideldajo 20 q, na Danskem celo 28 q. Ne mislite, da je ta zemlja boljša od naše, da ni tako izčrpana, otk

je naša. Ampak v teh deželah je način obdelovanja drugačen; tam kmet potegne iz zemlje vse, kar se da potegniti, dočim naš pusti polovico v zemlji. Mi toliko govorimo, da bi naša zemlja lahko rodila enkrat več, kot rodi sedaj; tudi naš kmet se da že prepričati o tem, toda dalje od besed in načrtov se navadno ne pride. Če tedaj naše ljudstvo zahteva agrarno reformo, mora istočasno samo privoliti v reformo poljedelstva. To je sicer težka reč, zakaj menda se noben sloj tako ne oklepa raznih predsodkov in starih šeg, kakor ravno kmetski, ampak ne bo dolgo, pa bo naš kmet prisiljen k reformi. V gospodarsko naprednejših državah se bode poljedelska produkcija, kakor hitro zacelijo vojne rane, dvignila tako visoko, da ji naš kmet ne bo mogel konkurirati. Kdo bo kupil na pr. prekmursko pšenico, če bo pa inozemska pšenica veliko cenejša? Seve, vpili bomo zopet po zaščitni carini, toda izkušnje nas uče, da mož svetovne konkurence, mož napredka podre tudi to zidovje, s katerim se obdajajo poljedelske države. Pa tudi v notranjosti naše države bo zlasti slovenski kmet težko prizadet vsled konkurence slavonskega in banatskega žita. Če noče biti od leta do leta bolj pasiven in lezti v dolgove ter morda celo, kakor nekoč pod Avstrijo, bežati v tujino, mora s vso resnostjo stremeti za zvišanjem naše produkcije, da bo slovenska zemlja rodila vsaj 20 q krušnega žita na 1 ha.

Država ima dolžnost, da pri razdelitvi veleposestniške zemlje prisili nove lastnike k intenzivnemu obdelovanju zemlje. Ako se bo samo v Sloveniji razlastilo okrog 200.000 ha veleposestniške zemlje, bi bilo žalostno dovolj, če bi po razdelitvi produkcija še padla. Vlada mora tedaj:

1. Iz najprimernejših kompleksov razlaščenih fideikomisov osnovati vzorna zemljišča, pri katerih bodo obvezno sodelovali vsi, ki so dobili kos zemljišča; za delo pri vzornih zemljiščih bodo dobili odpadajoči del čistega dobička in pravico do uporabe strojev na lastni zemlji. Da pa ne bi stvar izgledala kot »tlaka«, se lahko vzorna zemljišča uredi na zadružni podlagi in ima omejeno število zadružnikov solastninsko pravico na tej zemlji, z pridržkom, da se noben dal zadružne zemlje ne more prosto prodajati. Zadružniki bi si v tem slučaju uredili delo na odkazanim jim kosih vzornega zemljišča popolnoma samostojno, le glede načina obdelovanja bi se morali ravnati po enotnih pravilih ter se posluževati umnih pripomoškov (stroji, umetna gnojila i. dr.).

Boj za morje.

(Konec.)

Razumljivo je, da nam Jugoslovenom vsi drugi narodi zavidajo srečno lego naše dežele. Razprostira se ob morju, leži na križišču dveh kulturnih struj: zahoda in vzhoda. Od stoletnih sovragov, ki so se odbijali ob strnjeni zid našega žilavega naroda, so ostali danes Nemci in Italijani.

Nemci so hoteli preko naše dežele zgraditi svoj most do Adrije. Sanjali so o Veliki Nemčiji, ki bi segala od Hamburga do Trsta. Odrpta bi ji bila pot na Atlantski ocean in preko Sredozemskega morja na Veliki ali Tihi ocean, ob katerem bi ležale njene ogromne kolonije. Sanjali so — ali tudi delali po tem načrtu. Avstrijska državna oblast je bila najzvestejša izvršiteljica vsenemške volje. Čez našo deželo se je razpredlo železniško omrežje, izpeljano k morju: Dunaj—Trst! To je bil prvi zakop, ki so ga izkopali nemški pionirji. Res je, da je ta železniška zveza služila koristim cele države, toda država je bila takrat razdeljena v »Herrenvolk« in »Herdenvolk«. Žile so bile izpeljane tako, da je srcu najbližji del hiral od pomanjkanja krvi, najoddaljenejši pa rastle in se večal boljinbolj. V nemških delih države so se razvila velika mesta (Dunaj!) in odlična industrijska središča, kamor so jadranske luke izlivale vse svoje bogatsvo, dočim so primorske dežele — domovina slovanskega »Herdenvolka« — ginevale kakor cvetlice, katerim primanjkuje solnca. Nemci so tedaj bogateli od našega morja, mi smo pa morali vse to prenašati z pristno slovansko potrpežljivostjo in čakati, kdaj nam na monakovski uri udari — dyanajsta.

Doli z juga pa je grabil po naši obali — Italijan. Že zgodaj smo se zapletli v boje z zytimi Benečani, ki so najpreje spoznavali važ-

nost in vrednost naše obale in so se jeli naseljevati na posameznih točkah. Posekali so kraške šume in na trdi hrastovini slovenskih gora zgradili svoje bogato mesto, kjer spominja na nas samo še »Riva dei Sciaconi«. Z Benečani smo se borili za morje prav iz istih vzrokov, kot se borimo danes z Italijani. Odriniti so nas hoteli z obale in sami zagospodovati nad morjem. Naše jadransko vprašanje tedaj ne poteka iz zadnjih let, marveč ima začetek globoko v naši preteklosti. Nikdar nam niso priznali polne pravice do morja in zato tudi nikdar ni bilo rešeno. Po Jadranu so nekoč playale ladje kralja Zvonimira — v tistih časih so imeli Hrvati večjo mornarico kot nam jo danes privoščijo g. Nitti — in kralj Krešimir govori v nekem povelju o »mare nostrum« (naše morje). O tem je pel pesnik: Buči morje adrijansko — nekdanj bilo si slovansko — ko po tebi hrastov brod — vozil je slovanski rod. Pa je prišla med nas stara slovanska nesloga. Zviti Benečan je bil prvi, ki se je okoristil z njo. Poslej so vrli Primorci samo še kot sužnji na galijah prepevali pesem »o kraljici Mari«, kateri je krona padla v morje. To je bila naša domovina.

Morje ni imelo v preteklosti večjega gospodarskega pomena, ker nismo mogli izrabljati njegovega bogatstva. Vedeli smo zgolj, da je naše, a vso korist so črpali večji, naprednejši narodi. Vendar je naše prebivalstvo ob morju že zdavnaj živelo od drobtin, ki so mu jih pustili drugi. Naši možje so ribarili na Jadranu; kot mornarji so plavali širom sveta in zasloveli kot najdrznejši pomorščaki. Če bi bil narod svoboden, ne bi naši ljudje bili zgolj ribiči, temveč tudi eksporterji rib; ne bi na tujih ladjah prevažali prekomorskega bogatstva v Srednjo Evropo, marveč bi lastne ladje no-

sile našo slavo širom sveta. Tako pa smo kljub srečni ugodnosti, da živimo ob morju, ostali siromašni, neznani, »od nikogar spoštovani«, kakor pravi pesnik. Kriva je pač naša nesvoboda, a krivo je tudi to, da nismo bili nikdar edini, večer razdor nam je uničil podjetnost ter zmisel za velikopotezno delo.

Ali bo v bodočnosti boljše? Res je, da izgubimo ves severni Jadran in najlepša, najbogatejša pristanišča. Toda to izgubo bomo morali preboleti, tembolj, ker se nikdar ne bomo odrekli krajem, ki so naši in jih izgubimo le po krivici. Obupati pa ne smemo, ker bi z obupom zapravili še oni kos Jadrana, ki nam ga pusti imperijalistični svet. Naš položaj je vseeno ugodnejši, nego na pr. položaj čehoslovaškega naroda. Pridnost in podjetnost naroda se ne sme ustrašiti nobenih ovir; pusta dalmatinska obala s svojimi ribiškimi lukami in mrtvim zaledjem nam ne sme vzeti yere v bodočnost, marveč nas mora bodriti k delu, ki bo premagalo še tako ogromne težave. Razvoj jugoslovenske pomorske trgovine ni odvisen od mrtvih črk mirovne pogodbe, marveč zgolj od narodne podjetnosti. Čehi iščejo izhoda po svojih rekah — po Labi in Donavi. Kupujejo ladje, sklepajo pogodbe z Japonci in delajo načrte za ladjedelnice na naši obali. Mi dobimo pač le samo del morja — a tudi ta del postane lahko torišče za naš veliki razvoj. Zato je treba naše ljudstvo vedno vzgojevati za morje; naš kmet, rokodelc, obrtnik, industrijec, nastavljenec in delavec — skratka, vsak naš človek — mora vedeti, da je njegovo blagostanje v veliki meri odvisno od morja. Nič nam ne pomaga svoboda, ako bodo zopet tujci črpali največje koristi, ki jih nudi morje, mi pa bomo ribari, pa trgovali z blagom, ki gre preko naših dežel v tujino in šele iz tujine zopet k nam,

2. Vlada mora onim, ki lastna zemljišča umno obdelujejo ter izkažejo primerno zvišanje pridelka, nuditi subvencije in razne ugodnosti. Zasigurati se jim mora kredit za melioracije in druge vzorne naprave.

3. Vlada mora čimbolj pospeševati združništvo na deželi ter potom zadrug stalno kontrolirati celotno produkcijo.

Štedimo!

V vojnem času se se naši ljudje naučili razsipavati denar. Žene, ki so nekoč veljale za skrbne in štedljive gospodinje, so se dale zapeljati od obilnih »podpor« in so trošile denar za stvari, ki niso imele nobene vrednosti ali pa za razkošne predmete, kateri ne spadajo v kmetško hišo. Nekaj je bila kriva slaba vrednost denarja, nekaj pa slaba razvada. Hudo je v hiši, kjer gospodinja ne ve štediti; še milijonsko premoženje propade, če ni štedljivosti. Tudi možje so kot vojaki preveč razsipavali denar. Zlasti na fronti so se dali prištediti lepi zneski, toda ogromna večina slovenskih vojakov je potratila prištedeni denar že prve dni v etapi ali v zaledju. Videli pa smo Čehe in Poljake, ki so pošiljali denar domov. Komu? Ženi, starišem, Žene, ki so dobivale denar od svojih možev z bojišča, so po navadi same ostale štedljive, ker so vedele, da je mož skrben gospodar in da misli na bodočnost. Tudi v teh težkih časih, kot jih preživljamo sedaj, bi bila štedljivost na mestu. Denar je sicer še vedno brez prave veljave, kar pa ne pomeni, da ga moramo izdajati, kadar ni ravno potreba. Prišli bodo časi, ko bo mnogo huje za denar in bo treba vsako paro obrniti v žepu, predno jo bomo izdali. Če se sedaj odyadimo štediti, se bomo težko prilagodili razmeram, ki ne bodo prav nič ugodne za take razvade. Nosite svoje prihranke v hranilnice; učite deco, naj »krajcarje«, ki se sedaj podare y podobi papirnate krone, vlaga v posodice za štedenje!

Prekmurje.

Prva porotna razprava iz Prekmurja se je vršila pred mariborsko poroto, dne 22. marca. Obtožena je bila radi uboja nad 60 let stara posestnica Ana Lepuš, ki je že dolgo let živela s svojim možem v sovraštvu in prepiru radi ljubosumnosti, dasiravno je bil on nad 70 let star. Prepirala sta se tudi nekega dne meseca septembra l. l. Zvečer je mož vlegel na škodnju spat na voz slame. Okrog 10. ure zvečer ga je nenadoma nekdo polil po vsem telesu z yrelo vodo. V dotični osebi je spoznal svojo ženo in je to tudi takoj povedal svojemu sedu, bratu in drugim znancem. Prepeljan je bil v bolnišnico v Mursko Soboto, kjer je čez teden dni vsled opeklin na obrazu, prsih in nogah umrl. Ana Lepuša je v preiskavi in pri razpravi trdoyratno tajila, kar ji pa ni veliko koristilo. Porotniki so jo spoznali za krivo in jo obsodili na tri leta težke ječe.

Draginja v Budimpešti. Iz pisma, ki ga je pisal neki gospod iz Budimpešte posnamemo sledeče: Izvošček z enim konjem zahteva za vožnjo od postaje do hotela (pol ure hoda) malenkost — 200 K; če te pelja pol ure dalje ti zaračuna 300 K. Najnižja taksa električne cestne železnice je 2 K. V gostilni so nekoliko uljudnejši: za navadni obed (dober jedec gre lačen od mize) brez posebnih poklonov oberejo gosta za približno 100 K. Po kosilu tekne trabuka. Kolikor jih hočete, po — 12 K komad. Tujec, hodeč po mestnih ulicah, iz radovednosti ogleduje izložbe. V lepi izložbi prodajalca mesnine visi lepa gnjat, zraven cena kg po 380 K. Enako vabljiya označba cene se vidi pri salami. Za to so pa sardine ceneje: žkatljica 50 K (v mirnem času 50 vin.). Da se prežene dolg čas, gre olikan človek zvečer y gledališče; navadni sedež v pritličju stane samo 75 K. V madžarsko in nemško pisanem jedilnem listu dobre meščanske gostilne Vinceta Keszey-a y Rakoczijeyi ulici št. 44 čitamo sledeče, za lačen želodec posebno vabljiye cene: goveje meso s paradižno omako 35 K, kisló zelje s koščekom mesa 12 K,

koloraba in rumena repa po 6 K, špinača 8 K, mrzla fogaš-riba 40 K, ribja majoneza 24 K, pečena sčuka 40 K, 1 sardela s citrono 7 K, jajčnik 22 K, omleta z možgani 24 K, telečja prsa 40 K, rosbeef s krompirjem 46 K, gulaš 30 K, papricirana sčuka s krompirjem 40 K, glavната salata z jajcem 16 K itd. V prvovrstni jedilnici Astoria Szalloda stane svinjska pečenka 50 K, ovčja pečenka 45 K, ramstek 65 K, prazena telečja jeterca 40 K, ena žlica riža 12 K itd. (Za to pa po strani gledajo gosta, ki ne pride črno oblečen, po najnovejšem kroju.) Prijazni nasyeti: mažarskim agitatorjem po Prekmurju in drugod svetujemo, naj namesto letakov, v katerih nas slikajo za vincerle, rešetarje in berače, razširjajo med ljudstvom — jedilne liste in cenike iz mažarske prestolice! Naši nezadovoljneži se naj osebno prepričajo o resničnosti gorenjih števílk. Kadar se bodo v par dneyih posušile njihove nabasane denarnice (veriznikov se to ne tiče, ker oni med večerjo stokrat toliko nagoljufajo, kolikor potrošijo), bodo prišli v domovino in vzdihnili: blažena Jugoslavija! Našim gostilničarjem, trgovcem, kočijažen itd. pa polagamo na srce, naj ne poskušajo doseči v cenah svojih tovarišev mongolskega plemená, ker bi sicer ž njimi obračunali prav po — tartarsko! Nepristranski.

Razpis služb za otroške vrtnarice. Na sledečih otroških vrtcih s slovenskim učnim jezikom se razpisuje po ena služba za otroško vrtnarico in sicer: 1. v Murski Soboti, 2. v Dolnji Lendavi, 3. v Cankovi in 4. v Puconcih. Z diplomo oziroma usposobljenostnim izpričevalom, potrjenim izkazom o dosedanjem službovanju in domovnico opremljene prošnje naj se vložijo pri civilnem komisarijatu za Prekmurje v Murski Soboti do 3. maja t. g. Prekmurskega narečja zmožne prosilke iz Prekmurja morajo priložiti prošnjam tudi izjavo da bodo položile v enem letu izpit za otroške vrtce s slov. učnim jezikom. Civ. komisar Berbuč, s. r.

Sportna kronika.

Sedma olimpijada v Antverpnu. Predpriprave za isto so v polnem teku. Belgijski olimpijski odbor je razposlal program ter obširne brošure glede vsakega sporta. Koliko važnost pripisujejo zapadni narodi olimpijadam, je razvidno iz sestave častnega odbora v Belgiji, kateremu pripadajo kot protektor kralj Albert, kot častni predsednik prestolonaslednik princ Leopold, kot predsednik Baillet Latner in kot člani archibikup Malinsky, kardinal Mercier, general Druphel, minister financ, minister vojske, minister znanosti in lepíh umetnosti župan mesta Bruslja in Antwerpen ter vojni guverner Antverpna.

Olimpijski pododbor Ljubljana in športna zveza Ljubljana. Ustanovni občni zbor obeh institucij se mora vled nepričakovanih zaprek tehnične narave (pomnožitev pravil in razpošiljatev istih vsem športnim klubom), kakor tudi radi zborovanj trgovcev v Ljubljani preložiti na nedeljo dne 25. t. m. Natančni program se pravočasno objavi. Vsi sportni klubi Slovenije in Prekmurja se pozivljajo, da opošljejo svoj naslov dr. Cirilu Zizek, Ljubljana, Čopova ulica 19/II, da se jim pravočasno pošljejo pravila.

Javni Upit. Primili smo: Neutralci priredjajo vlastitu Olimpijado v Stokholmu. Dosadanji časnovi mednarodnih športskih organizacija a medju njima i olimpijski medjunarodni odbor nalaze se na raskrsnici bi li se slijepo poklonili Engleskoj sportskoj hegemoniji ili bi slijedili interese svojih faktičnih narodnih športskih prilika. Pred isto pitanje stavljeni smo i mi pa se obracamo javnim upitom na sve naše športaše, da nam saopče svoje mijenje o tom pitanju. Dopisi šalju se na uredništvo, a najuspjeliji članci kao i rezultat našeg športskog javnog mnijenja biti ce u narednim brojevima objavljeni. Uredništvo Športske Revije, Djordjiceva ul. 24./II.

Proti draginji.

Deželna vlada za Slovenijo je prišla na pametno misel, da se skličejo zastopniki vseh slojev prebivalstva in uradov k skupnemu posvetovanju, kjer bi se pogovorili o načinu in sredstvih, kako bi se takoj zajezila strašno rastoča draginja, ki izpodkopava tla vsakemu posamezniku in vsemu narodu. To posvetovanje se je vršilo ob obilni udeležbi vseh poyabljenih zastopnikov dne 8. in 9. aprila v dvorani »Uniona« v Ljubljani. Vódl ga je predsednik deželne vlade dr. Brejc. Med posvetovanjem so

se obravnavala najvažnejša in najnujnejša gospodarska vprašanja ter se storili sklepi, ki bodo prinesli deželi novo življenje, če ne ostanejo na papirju in ako se bodo dosledno izvrševali. Vsled pomanjkanja prostora se moramo omejiti na zelo skrajšano poročilo o tem posvetovanju.

Na dnevnem redu je bilo vprašanje: kako bi se dala omejiti rastoča draginja, in sicer: 1. glede živil in gospodarskih potrebščin, 2. glede manufakturnega blaga, 3. glede usnja, 4. glede kmetskih gospodarskih potrebščin, 5. dopustni trgovski dobiček in 6. pobijanje tihotapstva in drugih izrodkov v trgovini.

K prvi točki je stavil ravnatelj prehranjevalnega urada dr. Senekovič 7 nasvetov; med drugim je zahteval, da se ukine prosta trgovina za najvažnejša živila, centralizira in strogo nadzoruje izvoz živil v inozemstvo, določijo cene za pridelovalce in za trg, uredi valuta in ustanovi v Ljubljani devizna centrala; da se posveti vsa skrb ureditvi železniškega prometa in da se vporabijo najstrožje mere proti tihotapcem in drugim izrodkom vojnega trgovanja. Razvila se je živahna debata, vsi govorniki so se izjavili za odpravo proste trgovine ter sprejeli dr. Senekovičeve nasvete. Glede cen mleka so zelo živahno razpravljali in se izrekli za sporazum med producenti in konzumenti.

Pri popoldanski seji dne 8. t. m. je prišla v razpravo draginja obleke. Poročal je bivši poverjenik za socijalno skrb Albin Prepeluh. Podal je obsežno poročilo o delovanju »Oblačilnice za Slovenijo« in o dobavi manufakturnega blaga. Nasvetoval je med drugim: Vlada naj pospešuje uvoz manufakture; skrbi naj, da dobi »Oblačilnica«, ki uvaža manufakture v Slovenijo po neprofitarskem kurzu od domačih izvoznih tvrdk čim več inozemskega denarja. »Oblačilnica« naj dobi na razpolago dovolj vagonov za izvažanje lesa kot kompenzacije za inozemsko blago. Domača volna naj se izvažá v predilnice na Čehoslovaško, da se predela v blago, ki se vrne za potrebe v Sloveniji. Tekstilne tovarne naj vlada prisili, da prično z delom; tudi naj preustroji »Oblačilnico« ter ji izposluje pri centralni vladi brezobrestni kapital v iznosu najmanj 20 milijonov kron. Končno vlada posreduje novo nastanitev tekstilnih tovarn zlasti iz Čehoslovaške in Avstrije, ki bodo v naši državi tembolj uspevale, ker je dobava bombaža zaradi bližine morskih pristanišč krajša in lažja. O draginji usnja je poročal dr. Vl. Borštnik: Deželna vlada naj nujno izposluje pri osrednji vladi prepoved izvoza surovih kož in kožic vsake vrste. Sporazumno z hrvatsko deželno vlado naj se izenačijo cene usnja z onimi na Hrvatskem ter nastavijo enake maksimalne cene za obe pokrajini. Vsi govorniki, ki so posegli v razpravo, so bili mnjenja, da je nujno potrebno, da se preskrbijo surovine za izdelovanje kož in da se z najstrožjimi merami prepreči vsak izvoz kož iz države.

Naslednjega dne je bilo na dnevnem redu vprašanje: kako omejiti rastočo draginjo gledi kmetskih in gospodarskih potrebščin Poročal je kmet. svetnik V. Rohrmann ter stavil predloge: Nakup gospodarskih potrebščin naj se centralizira in državno nadzoruje. Uvozna carina naj se zniža oz. odpravi za gospodarske predmete, ki jih moramo uvažati. Prodaja gospodarskih potrebščin po trgovinah naj se uradno kontrolira potom urada proti najijalcem cen. Cene za gospodarske potrebščine naj se redno razglašajo po listih. Prepovedati se ima izvoz industrijskih odpadkov, ki se rabijo kot krmila. Za izvoz domačih pridelkov naj se zahteva plačilo le v domači valuti. Draženje po veriznikih in najijalcih cen naj se z najstrožjimi sredstvi prepreči. Predpisi glede carine prostega uvoza kmetskih potrebščin naj se strogo izvajajo. Po odobrenju teh predlogov se razpravlja o dopustnem trgovskem dobičku. Poroča dr. Murnik in med drugim ugotaylja, da kurz tujih valut nikakor ne odgovarja kupni ceni krone pri nas. V pametni, gospodarskim razmeram primerni rešitvi valutnega vprašanja ima vlada najboljšo sredstvo v rokah, omiliti draginjo lastnih in uvoznih izdelkov. Tudi poyprečna svetovna mera draginje se dviga, cene inozemskemu blagu gredo tudi y inozemskih valutah kvišku. In čimbolj gredo kvišku,

in čim slabša je naša valuta, tem dražje je za nas blago, ki ga toliko potrebujemo iz inozemstva. Zato naj vlada nemudoma odredi način, kako naj se nedvomno določi temeljna cena in dopustni trgovčev zaslužek. Na to se je sklenilo, da mlevnino določi posebna komisija in so se zaeno označile korporacije ki pošljejo zastopnike v to komisijo.

(Konec prihodnjic).

Iz Sibirije se zopet vračajo transporti čeških legionarjev. Vselej, ko potnejo preko naše dežele v svojo svobodno domovino, moramo misliti na tisoče naših fantov in mož, ki se še nahajajo v daljni Sibiriji. Kako hrepene po domovini! Kako težko čakajo, da jim mlada Jugoslavija poda roko in jih reši sibirske zime. Pesnik Vojeslav Mole je v zadnji številki »Lj. Zvon« z globokimi čustvi izrazil to neskončno kopnenje za domačimi polji in lesovi. Čakajo in — upajo. Čez 10.000 jih je ob železnici proti Vladivostoku. Čehi so se domeniili z Japonci, ki so jim dali ladje na razpolaganje in tako gre transport za transportom. Japonske ladje pa se vračajo natovorjene s češkimi industrijskimi izdelki v domovino Vzhodnega Soluta. Tako se zbliznejo narodi, ki vedo misliti svetovno. Mi smo pri morju, o duševno smo stlačeni v eno ozko kotlino Balkana ali Alp — kakor vam je drago. In še tu mlatimo drug po drugem...

Zadnji rok za zamenjenje bankovcev po 50 in 20 K je določen do 15. maja, Bankovci po 10, 2 in 1 K ostanejo še nadalje v prometu.

V Črnigori plebiscit? Mirovna konferenca je baje sklenila, da se prepusti črnogorskemu prebivalstvu, naj z glasovanjem odloči, kam hoče spadati. Menda bi nas radi na ta način spravili na limanice, da bi pograbili Skader in rešili tudi Črnogoro?

Madžarske meje. Tudi konferenca poslaničnikov je sprejela brez bistrvenih sprememb določbe o madžarskih mejah, kakor so v mirovni pogodbi. Zadnji up je šel po vodi...

„Boljševiki“, ki so jih sedili v Zagrebu in z katerimi smo se pečali v zadnji številki, so bili te dni obsojeni. Diamantenstein je dobil 3 mesece, Copic (menda edini revolucionar po prepričanju) 6 mesecev ter narednik Kopčinovič tudi 6 mesecev. Metzgerja so oprostili. Glavni obtoženec žid Diamantenstein ni napravil slabega »kšefta«! Izpustili so jih takoj, ker so prestali kazen v preiskovalnem zaporu.

Tudi prav! V Lvovu na Poljskem so prišli na imenitno misel. Veržnike in navijalce cen, ki bi radi obogatili na račun revnih slojev, zapirajo na Poljskem mnogo strožje kot pri nas. Lvovska oblast pa je sedaj odredila, da morajo jetniki te vrste čez dan pometati ulice in sužiti javna mesta. Med navijalci cen je mnogo »odlične« gospode, pa si lahko predstavljamo, kako se počuti z metlo v roki na najžvižgnejših mestnih ulicah, obdana z jetniškimi pazniki!

Domače vesti.

Gornje Radgona. Kod vodja novo ustanovljene ekspoziture državnega urada proti tihotapcem ih verižnikom je to dni nastopil svoje mesto g. komisar Vilko Bebler. Toplo ga po zdravljamo v naši sredi! G. komisar ima svojo pisarno na Spodnjem grisu šte. 4. Izdajal bo tudi izkaznice za potovanja, legitimacije za za prestop čez demarkacijsko črko ter prevoznice. Veseli nas, da je vlada ustregla opetovano izraženi želji glede nastavitve političnega urada v našem obmejnem trgu, da ne bo več treba za vsako legitimacijo hoditi v Ljutomer.

„Meinlov grad“. Od avtentične strani se nam poroča, da pri Apačah ležeče veleposestvo gospoda Julija Meinla ni bilo prodano oziroma dano v zakup Angležu Hansonu v Gornjem Čmureku in tudi v bodoče ne pride na prodaj. Bržkone se zamenjuje z obranjskim veleposestvom, ki je bilo oddano v zakup imenovanemu Angležu.

Ljutomer. Če prideš v naš trg, zagledaš na oglih napis: »Contumacia zoperpe«. Prosimo sedanji občinski svet, najnadomesti ta nestvor našega jezika z pravilnim naznanilom. Ali še ima morda vedno g. tajnik K. (paša) glavno besedo?

Gornje Radgona. Nedavno smo videli obelem dnevu na ulici prizor, ki zopet kaže, kako podivjana je naša mladina. Na ulici so stali fantje in se mirno pomenkovali. Naenkrat pribeži z nasprotne strani par drugih fantov ter se z nožem vrže na stoječe. Vnel se je pretep in na to beg. Dva sta menda odnesla krvave glave. Vse to se je zgodilo okrog 11. ure predpoldne, na velikonočni ponedeljek, spridomaogih ljudi, kam plovemo?

Ljutomer. V četrtek dne 7. t. m. ob 4. uri zjutraj so našli v nekem jarku blizu Ljutomera v nezvestnem stanju tukajšnjega zdravnika dr. Adolfa Falta. Mož si je prerezal žile na rokah in je ležal v lastni krvi. Prenesli so ga na dom, kjer je okrog 10. ure dopoldne umrl vsled izkrvavenja. Dr. Adolf Falta je že delj časa bolehal na živcih. Domišljal si je, da ga vse preganja in se čutil globoko nesrečnega. Že dvakrat se je poskušal umoriti. Nedavno je bil v nekem sanatoriju pri Gradcu, a ni ozdravel. Dne 6. t. m. je prišel k njemu neki kmet iz Branslavca in ga jokaje prosil, naj gre k njegovim bolnim otrokom, ker nobenega drugega zdravnika ni doma. Dr. Falta se je proti večeru od-

peljal z njim. Ko pa je prišel k bolnikom, ni mogel v svoji zmedenosti prepoznati bolezni in je naročil kmetu, naj pride drugi dan k njemu po recept. Med potom domov je izstopil iz voza in dejal, da gre raje pešice. Najbrž je dolgo daval okrog in šele proti jutru storil samomor. Zaužil je nekoliko morfila ter si odprl žile. Dr. Falta je bil priljubljen zdravnik in zobozdravnik, prijazen z pacienti in dobrega srca. Bil je delj časa tudi vojaški zdravnik, kar je najbolj uničilo njegove živce. Bil je nemškega mišljenja, a ne zagrizen. Zabušča vdovo in več majhnih otrok. Nesrečnemu možu podi zemlja lahka!

Ljutomer. Nedavno se je zaključil prvi gospodinski tečaj v Ljutomeru. Uspeh je bil docela zadovoljiv. Lepo število bodočih gospodinj je zapustilo tečaj s širjim znanjem in z mnogimi novimi izkušnjami ter nasveti, ki jih mora poznati vsaka dobra gospodinja. V kratkem se otvori drugi tečaj. Poučujejo od države nastavljene učiteljice; troške krije deloma okraj in kmetijska podružnica. Naj bi ti uspeli tečaj vzpodbujali našo vlado in javnost k ustanovitvi stalne gospodinske šole za Mursko polje, Prekmurje in Slov. gorice. Naša dekleta so zelo udarjena in že od narave dovzetna za naobrazbo. Koliko vrlih gospodinj in vzglednih mater ib lahko izšlo iz te šole!

Krčevina pri Mariboru. Hud udarec je zadel družino tuk. žel. sprevodnika in posestnika v Zbigovcih Jakoba Kolar. Umrla ji edina hčerka Marija v cvetu svoje mladosti na posledicah španske. Rajna je bila up in ponos svojih starišev ubogljiva ter vneta učenka za povečanje svoje izobrazbe. Potrtim starišem im sorodnikom naše sožalje.

Iz Noršincev pri Ljutomeru nam pišejo: Kljub temu, da nam je v sedanjih težkih časih treba kar največ sloge in miru, se naši ljudje še vedno niso odvadili nespametnega tožarenja. Nekateri ljudje so tako nestrpni, da za vsake malenkost leto k odvetniku ter zapravljajo ne le denar in čas, marveč tudi mir med sosedi in vasi. Seveda se to najde tudi v drugih vaseh, ne samo v Noršincih, zato pa veljajo naše besede vsem: Ne pravdajte se, ne zapravljajte za malenkosti denarja, skrbite, da bo med sosedi, vaščani, župljani in vsemi deželani čimveč sloge, miru ter prave krščanske ljubezni. Vse nas enako čevlji žuli, vsi trpimo pod draginjo in drugimi težavami sedanjega časa, pa čemu bi zapravljali še ljubi mir, ko imajo od tožerenja in preprirov hasek vedno le drugi, ki se le takrat zmenijo za nas, kadar jim kupujemo sukne!

Narodno gospodarstvo.

Trgovska zveza z Avstrijo. Naša država name-rava postaviti trgovsko vez z Avstrijo na drugačno podlago kot so kompezacijske pogodbe. Zato centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani, ne sprejema več vplačil na račun kompenzacijske pogodbe 180/SHS z Avstrijo. Do preklica se sprejema denar le za zdravila, kemikalije, ogljikovo kislino in elektrotehnični material.

Elektrika iz Fale. Dne 12. t. m. se je vršilo v Ptuj posvetovanje vseh večjih interesentov glede napeljevanja elektrike iz Fale v dravsko in mursko dolino. Natančnejšega poročila o storjenih sklepih še nismo dobili. Kolikor povzamemo iz članka v »Ptujskem listu« (da bi se vabilo poslalo tudi našemu listu, ki zastopa pomursko pokrajino, na to se gospodje niso spomnili), se namerava elektrika falske elektrarne razdeliti po načrtih štajerske električne družbe v Gradcu. Glavni daljnovid s močjo 80.000 voltov bi bil izpeljan iz Fale po najkrajši poti v Celje, odtam pa v Ljubljano, Zagreb in Trbovlje. Transformatorna postaja bi bila v Celju ali Zidanem mostu. Drugi daljnovid s približno 46.000 voltov bo vodil iz Fale v Maribor. Iz Maribora bi si morali večji kraji dravske in murske doline napeljati poseben daljnovid, ki bi bil položen iz Maribora v Ptuj, iz Ptuja v Ormož, tu bi se cepil v dva dela: eden v Ljutomer in odtod v Gornjo Radgono ter v Mursko Soboto. Drugi del daljnovoda bi bil napeljan čez Središče na Dr. v Čakovec, kjer bi se zopet delil v dva dela: glavni del bi vodil v Varaždin, drugi pa v Dolno Lendavo. Transformatorne postaje bi bile v St. Janžu na Dr. polju, Ptuj, Ormožu, Čakovcu, Ljutomeru. Pri tem bo seveda mogoče, da se električni tok od ene ali druge transformatorne postaje napelje tudi v večje vasi in občine, ki se bodo obvezale, da prevzamejo vse stroške za napeljevanje. Kaj se na omenjenem posvetovanju sklenili zastopniki v poštevo došlih okrajev in občin, bomo še poročali.

Oddaja plemenskih bikov. Slov. kmetijska družba bo nabavila do 50 plemenskih bikov pingavske in simodelske pasme. Nakupna cena bo približno 5000—6000 K. Okraj, občine in živinorejske zadruga dobe bike po

znižani ceni in naj vložijo tozadevne prošnje do 31. aprila t. l. pri Slov. kmetdružbi v Ljubljani.

Nove mezde stavbinskih delavcev so se določile sporazumno med zastopniki delojemalcev in delodajalcev stavbne stroke in iznašajo v času od 22. marca 1920 do vstevši 30. junija 1920 na Štajerskem in Koroškem razun Celja: a) polizji, tedensko 307 K 20 v. do 460 K 80 v.; b) predelavci, na uro 6 K 10 v. do 6 K 40 v.; c) zidarji, tesarji, na uro 4 K 80 v. do 5 K 60 v.; d) težaki, na uro 2 K 10 v. do 2 K 55 v.; e) delavke, na uro 2 K 10 v. do 2 K 55 v.; f) vajenci, na uro 1 K 90 v. do 2 K 70 v.

Francosko srbska trgovska zbornica v Parizu se je preustrojila v francosko jugoslovansko (Chambre de commerce franco-yugoslave). Zbornica ima važen namen, poglobiti trgovinske stike med Jugoslavijo in Francijo.

Parniški promet po Donavi se je zopet odprl. To bo mnogo primoglo k tako nujnem oživitvorenju pretrganih trgovskih in gospodarskih stikov med novimi podonavskimi državami.

Razno.

Strašni topovi. Ko so pred dvema letoma Nemci namerili svoje 42 arje v Pariz, je ves svet občudoval te strašne topove. In vendar so največji nemški topovi nosili v daljavo do 140 kilometrov. Iz Pariza pa poročajo o izumu nekega francoskega inženirja, ko je sestavil topove, kateri nosijo v daljavo 240 kilometrov. Z temi topovi bi se dal iz Maribora obstreljevati Trst. Kakšna bo pač bodoča vojna, če se bodo vojni izumi tako množili? Ali pa sploh ne bo mogoče, ker bo vojna tehnika in zrakoplovstvo tako napredovalo, da se bo dala sovražna država razrušiti tekom enega dne.

Čitateljem.

Želite novic iz domačih krajev? Pišite nam! Naznanite nam pomembnejše dogodke v domači vasi; poročajte nam kaj žele ljudje, kako si predstavljajo izboljšanje naših razmer itd. Več oči več vidi, več glav več ve. Marsikdo ima kako pametno misel, naj nam jo naznani, za obliko bomo že mi poskrbeli. Pišite pa kratko, jedrnato. Osebnostne napade odločno odklanjamo, ker smo mnenja, da ose stanejo ose in sršeni ostanejo sršeni, če se jih draži ali ne. Vsak naj podpiše ime in naslov, ki ostane tajna uredništva.

Urednik.

Listnica uredništva.

„Opazovalec“. Iskrena hvala! Izide v prihodnji številki, J. R. Lj. V vseh stvareh, ki se tičejo Rusije in Rusov, se lahko obrnete na naše uredništvo. Pojasnila dajamo tudi na tem mestu. Zaostali Rusi najdejo vsak čas prijazen sprejem, Do svidanja!

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Selterjev pravi Elsa fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski Sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Selterjeve prave Elza kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poština posebej a najceneje! Eugen V. Selter, Stubica donja Elza-trg št. 264 Hrvatska. D

Jajca

sveža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe eksportna trgovina Ed. Suppanz, Pristeva, Slovenija.

NAZNANILO.

Nisva plačitelja za dolgove, katere bi kdo napravil na ime Matija in Franca Kolar.

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku mast proti garjam. Erez vonja in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo s poštno 1050 K pri lekarni Trnkoci, Ljubljana.

Staro lito in kovano železo

vsake vrste, kupuje po najvišji ceni vagone Vatro Kosi, Makole-Poljčane.

Mizarskega pomočnika iče

Avg. Hirschenberger, mizarski mojster, Radgona, Ungergasse 127.

V svarilo

vsakomur, kdor razširja slabe vesti, bodis iz nevednosti ali škodoželjnosti; ker se bo proti takim najstrožje postopalo. Franjo Filipič, Ljutomer.

Pristopajte k Jugoslovanski Matici.

Mariborska eskomptna banka podružnica Murska Sobota

Centrala v Mariboru.

Podružnica v Velikovcu

Sprejema vloge na knjižice, ter jih obrestuje po **3 % čistih**, ter vloge na tekoči račun po dogovoru.

Dovoljuje vsakovrste trgovske kredite. — Zamenjuje tuj denar po najugodnejšem kurzu. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle pod najkulantnejšimi pogoji.

Uradni prostori v občinski hiši v I. nadstropju.

Maši - Podgane stenice — ščurki

in vaa golašen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 8—, za podgane in miši K 8—, za ščurke K 8—, posebno močna tinktura za stenice K 10—, uničevalce moljev, prašek za uši v obleki in perila, proti marvliam, proti ušem pri peratini K 6—, prašek proti mrčesom K 6—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 4—, mazilo za uši pri živini K 4—, tinktura proti mrčesu na sadja in zelenjavi (uničevalcev rastlin) K 6—. Pošilja po po-vzelja Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3

Posredovalnica vseh služb

posreduje zanesljivo moško in žensko služinčad, sobarice za privatne hiše, hotele, natakarice za gostilne, hlapce, dekle itd., ter se priporoča

Rozalija Ruscher
v Ljutomeru. 13—13

Sobni in dekoracijski slikar

Janko Horvat

v Ljutomeru

se priporoča slav. občinstvu za izvršitev vsakovrstne slikarije, kakor slikanje sob, kapele, reklamnih napisov ter prenovljanje občestnih kapelic in križev. Prevzame vsakovrstno oljnato barvanje stavb in pohištva. Delo solidno. Cene zmerne.

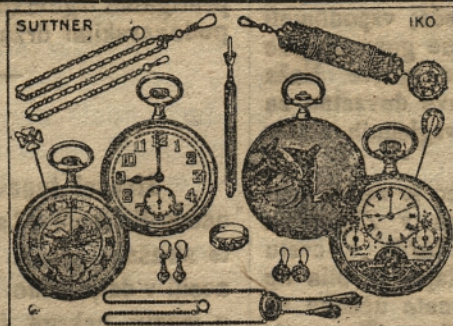
Apno

se dobi vedno sveže, vsaka množina po nizki ceni. Apneni prah (umetno gnojilo) 1 kg. po 15 vinarjev; za portlandcement se naročila sprejemajo, pri **Vekoslav Bratina**, trgovcu v Križevcih pri Ljutomeru.

Kupim

ali pa vzamem v najem lokal za trgovino ali gostilno, če mogoče s posestvom. Ponudbe na upravnishvo „Murske Straže“.

ENA URA? Katera trajno veseljepovzročuje?

Niklasta, jeklena, srebrna, zlata, po vsaki ceni in presenečeni bode! Tudi verižice, prstane, zapestnice in vsakovrstne potrebne reči, kokor škarje, nože, britve, doze za cigarete, sibi-njake, denarnice itd. Vse dobro in ceno!

Zahtevajte cenike od:

H. SUTTNER
Ljubljana štev. 978

Samo Suttner-jeva ura!

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Nočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo ob-varjajočo pomado! Občudovani bode! Zavidani! 1 lonček 9 K, No. III močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjeve najfiniješe lilijnomlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tanochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhaj, prerano osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 9 K, No. III 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v, in 3 K— v.

Mučijo Vas kurje očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala skadljica 4 K— v, velika skadljica 6 K— v.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1 skadljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju 1 skadljica 6 K. — Fellerjev mentoln čtnik zoper glavo- in zobobol 1 skadljica 4 K— v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnati ali 2 veliki steklenici specialni 36 K. Najboljši parfumi z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika skadljica 12 K.

Močna francovka u steklenicami po 8 K in 22 K. Lilijno mlečno milo 16 K. Kalranovo milo 8 K. Hega-puder Dr. Kluger 12 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, **ELZA TRG**, **Stubica**, **Donja Elza**, **Nr. 264** (Hrvatska)

Mastin

primešaj krmi; vsak teden eno pest, če pa se rabi kot nadomestilo za krmo, tedaj 2 pesti. 5 zavojčkov Mastina, prahu za pitanje zdrave, debele živine, za tvorbo jaje in mleka, zadostuje za 6 mesecev za vsako živinčce. Dobil je najvišje kolanje v Londonu, Parizu, Rimu, Dunaju. Tisoče gospodarjev ga hvali in ponovno kupuje. Zahtevaj ga pri lekarnarju ali pri trgovcu, vsak ga lahko prosto prodaja. Ali pa piši **lekarni Trnkoci v Ljubljani**, Kranjsko, po 5 zavojčkov. Stane 20 kron 50 vinarjev z poštnino.

ŽITO

vseh vrst, posebno tudi ajdo in proso kupuje **Vinko Majdič**, valjični mlin, Kranj. S ponudbami naj se pošlje male vzorce.

Zopet

ogromna pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela trdka

R. Stermecki v Celju

in sicer volne, cečirja, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbir, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoj!

Na debelo samo v I. nadstropju.

Veletrgovina R. Stermecki Celje št. 303 Slovenija.

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice r. z. z o. z.

ima v zalogi po najnižjih dnevni cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, blago za ženske predpasnike; razno kuhinjsko posodo, riž, čaj, papriko; usnje, podplate, moške in ženske čevlje. Vseh vrst moko, zdrob, otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kože, vino, sadjevec, žganje, sploh vse poljedelske pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravico samo člani. Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah. Osrednja trgovina in pisarna: **v Gornji Radgoni**. Podružnice: **Cankova** in **Murska Sobota**. Dolnja Lendava :: Križevci pri Ljutomeru

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje

Ljubljana, Sodna ulica štev. 2

Maribor, Viktringhofova ulica štev. 34

Brzojavni naslovi: JIP — Ljubljana, JIP — Maribor.

Oddelek I.

Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.

Oddelek II.

Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija.

Oddelek III.

Beton, železobeton. Železna konstrukcija.

Oddelek IV.

Železnice, ceste, predori, mostovi.

Oddelek V.

Industrijska in gospodarska poslopja.

Oddelek VI.

Komericalno razpeševanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

urada v Ljubljani štev. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

plača le koleke.

Uradne ure

Pojasnila

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnega čekovnega

na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposujuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vkupitje novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka

so vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

Uradni prostori

so v lastni hiši, Glavna cesta, štev. 14, tik kolodvora.